

UCHWAŁA Nr XXVI/.../2020
Rady Gminy Ostrów Wielkopolski
z dnia 30 grudnia 2020 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /Dz. U. z 2020 r., poz. 713 z późn. zm./ i art. 6 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie /Dz. U. z 2020 r., poz. 218/ uchwala się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Ostrów Wielkopolski na 2021 rok, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

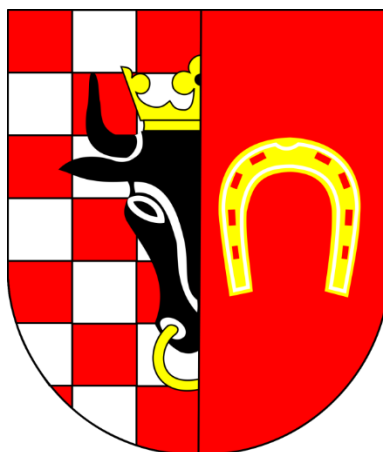
§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ostrów Wielkopolski.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2021 r.

UZASADNIENIE

Przyjęcie Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 -2024 jest wymogiem ustawowym nałożonym na gminy i wynika bezpośrednio z art. 6 pkt. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Zakłada się realizację zadań wynikających obowiązujących aktów prawnych, dążenie do wzmocnienia wypracowanego systemu i dotychczasowych działań na terenie gminy. Program określa działania, które angażuje wiele służb, instytucji oraz organizacji do odpowiedzialności za ich realizację.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.

**Gminny Program Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie oraz
Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
na lata 2021-2024**

Ostrów Wielkopolski 2020

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	5
3. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W RODZINIE	10
Położenie Gminy	10
Sytuacja demograficzna	12
Procedura Niebieska Karta	16
Zespół Interdyscyplinarny	17
Diagnoza problemów społecznych na podst. Przeprowadzonych badań	21
4. ADRESACI PROGRAMU	27
5. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE POMOC W ZAKRESIE PRZEMOCY W RODZINIE DLA OSÓB Z TERENU GMINY OSTRÓW WIELKOPOLSKI.....	28
6. CELE PROGRAMU I ICH REALIZACJA	29
7. PRZEWIDYWANE EFEKTY	31
8. FINANSOWANIE PROGRAMU	32
9. MONITORING I EWALUACJA GMINNEGO PROGRAMU PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR PRZEMOCY W RODZINIE NA LATA 2021-2024	32
10. PODSUMOWANIE	33

1. Wprowadzenie

Podstawową grupę społeczną pełniącą niezwykle istotne funkcje stanowi rodzina. To rodzina wywiera kluczowy wpływ na zachowanie się jednostek zarówno wewnątrz jak i na zewnątrz rodziny. Rodzina jest miejscem, gdzie dziecko dokonuje pierwszych prób w kontaktach społecznych, doświadcza ograniczeń i wzmocnień w rozwoju oraz nabiera zaufania do otaczającego go świata. Rodzina powinna zaspokajać potrzebę bezpieczeństwa, miłości, przynależności, szacunku, uznania i przekazuje obowiązujące w społeczeństwie wartości, normy i wzorce zachowań. Jednak coraz częściej słyszymy, że rodziny nie wywiązują się ze swoich zadań, że zamiast poczucia bezpieczeństwa jest strach i niepewność, zamiast miłości - ból i cierpienie, zamiast szacunku i uznania - ośmieszanie i upokarzanie. Dom rodzinny powinien być miejscem, w którym jesteśmy kochani, chronieni nabieramy sił do pracy lub nauki. Dla wielu osób dorosłych i dzieci dom nie stanowi azylu lecz jest niebezpiecznym miejscem, gdzie regularnie doświadcza się cierpienia fizycznego i psychicznego. Krzywdzenie dziecka odciska piętno na wszystkich sferach rozwojowych. Ma konsekwencje dla zdrowia fizycznego, rozwoju umysłowego oraz stanu psychicznego. Rodzina, w której podstawowe więzi oraz kryteria funkcjonowania zostały zaburzone kształtują młodego człowieka na osobę pozbawianą elementarnych umiejętności funkcjonowania na poziomie emocjonalnym i społecznym.

Przemoc w rodzinie stanowi zjawisko powszechnie występujące w naszym społeczeństwie. Niestety wciąż jeszcze pozostaje w ukryciu „czterech ścian domów”. Przemoc dotyka rodziny o różnym statusie społecznym i ekonomicznym a nie jak dotychczas sądzono występuje wyłącznie w środowiskach marginesu społecznego. Coraz częściej to osoby dobrze wykształcone, majątne zajmujące prestiżowe stanowiska, lubiane i szanowane przez innych z premedytacją zadają ból i cierpienia swoim najbliższym. Gradacja zjawiska przemocy w rodzinie i jego destrukcyjny wpływ na jednostkę stanowi niebagatelny problem społeczny zatem jednym z głównych zadań polityki społecznej jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez realizowanie na różnych szczeblach życia publicznego w naszym kraju programów profilaktycznych.

System przeciwdziałania przemocy w Polsce określa ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. 2020 r. poz. 218 ze zm.), która m.in. wskazuje jednostkom samorządu terytorialnego oraz organom administracji rządowej zadania do realizacji, określa sposób postępowania z osobą doznającą przemocy w rodzinie oraz z jej sprawcą.

Ustawodawca w art. 6 ust. 2 oraz art. 9 wyżej cytowanej ustawy wyznaczył gminom zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Stosownie do jej zapisów zadaniem gminy jest:

- a) opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie,
- b) prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie,
- c) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia,
- d) tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

2. Charakterystyka zjawiska przemocy w rodzinie.

Diagnostując przemoc w rodzinie można przyjąć perspektywę indywidualną, systemową lub społeczną. Perspektywa indywidualna to spojrzenie przez pryzmat osoby doświadczającej przemocy lub przez pryzmat sprawcy. Perspektywa systemowa to ukazanie możliwych form wsparcia dla osób uwikłanych w przemoc oraz opis metod wsparcia. Perspektywa społeczna to odbiór społeczny zjawiska przemocy w rodzinie, postawy członków lokalnej społeczności wobec aktów przemocy, prospołeczność obywateli, postawy i czynniki mogące sprzyjać przemocy lub ją usprawiedliwiać.

Przemoc domowa to zjawisko wielopłaszczyznowe. Na przemoc w rodzinie można spojrzeć z perspektywy prawnej, wówczas akt przemocy stanowi przestępstwo skodyfikowane w Kodeksie Karnym, przepisach karnych i zagrożonym określoną karą. Zjawisko przemocy domowej można postrzegać również przez pryzmat moralności, kiedy to dokonywanie przemocy jest krzywdzeniem słabszego a sprawca powinien podlegać sankcjom własnego sumienia i potępieniu ze strony innych. Natomiast spojrzenie psychologiczne to takie, kiedy przemoc stanowi sytuację cierpienia i bezradności, która odsłania mechanizmy wewnętrzne i sytuacyjne oraz złożone procesy interakcji między sprawcą a osobą doświadczającą przemocy. Przedmiotowe zjawisko może być opisywane w różny sposób w zależności od przyjęcia którejs z wyżej opisanych perspektyw. Może wywoływać emocje począwszy od skrajnego współczucia po niepojęty gniew i sprzeciw.

Przemoc w rodzinie w świetle ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie to jednorazowe lub powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Doświadczenia kliniczne wskazują, że najbardziej dramatyczne konsekwencje dla rozwoju dziecka wynikają z nadużyć ze strony najbliższych opiekunów. Wyobrażenia dziecka krzywdzonego o otaczającym go świecie nacechowane są brakiem zaufania do innych, poczuciem bezradności i złości, nieumiejętnością rozwiązywania problemów, które wynikają z niskiego poczucia własnej wartości, tendencją do izolacji emocjonalnej i społecznej. Wiele dzieci krzywdzonych sądzi, że są jedynymi dziećmi, które spotyka taki los. Zamykają się

w sobie, izolują, głęboko skrywają emocje, aby inni nie mogli odkryć ogromnej siły wyzwalającej w ich najbliższych przemoc. Dzieci, które doznały deprivacji potrzeby bezpieczeństwa w relacji z najbliższymi opiekunami przenoszą te doświadczenia na kontakty z innymi ludźmi. Kontakty te nacechowane są lękiem, niepewnością, wrogością i obojętnością. Innym sposobem ochrony jest zachowanie agresywne. Dziecko, które boi się, że inni będą je krzywdzić woli utrzymywać dystans z otoczeniem. Ten dystans okazują przede wszystkim poprzez wrogość i niedostępność. Dziecko wychowywane w rodzinie, w której przemoc i nadużycia są stałym elementem kontaktów interpersonalnych wytwarza w sobie przekonanie, że wzajemne relacje polegają na oddziaływaniu na siebie sprawcy i ofiary. Niejednokrotnie własną osobę postrzega w zależności od sytuacji jako agresora lub ofiarę. W roli agresora ma poczucie władzy, mocy i dominacji. Rola ofiary daje poczucie bezradności, przerażenia, zagubienia i złości.

Zjawisko przemocy w rodzinie determinować może wiele różnych czynników a prawdopodobieństwo jej wystąpienia intensyfikują następujące czynniki:

- a) status ekonomiczny, niski poziom zarobków, zagrożenie utratą zatrudnienia,
- b) alkoholizm, nadmierne spożywanie alkoholu, które ogranicza możliwość kontroli własnego postępowania i podnosi prawdopodobieństwo reagowania złością i gniewem, powoduje zaburzenia percepcji i realnej oceny rzeczywistości,
- c) dziedziczenie wzorca przemocy, bycie świadkiem lub ofiarą przemocy w dzieciństwie zwiększa prawdopodobieństwo stosowania przemocy w dorosłości,
- d) osobowość sprawcy, chęć dominacji, wrodzona lub nabyta skłonność do agresji, brak empatii, niska wrażliwość, nieufność, zazdrość, niskie poczucie własnej wartości, obawa przed odrzuceniem i utratą własnej rodziny,
- e) osobowość osoby doświadczającej przemocy, tzw. dezadaptacyjność, co oznacza brak umiejętności jednostki do przystosowania się do zmieniających się warunków środowiskowych i utrzymania optymalnego poziomu funkcjonowania psychospołecznego. Osobowość dezadaptacyjną charakteryzują następujące cechy, tj. przekonanie osoby, że funkcjonuje poza społecznością, lęk przed niepowodzeniami, brak wiary we własne możliwości, przekonanie, że nie ma na nic wpływu, że wszystko jest uzależnione od warunków zewnętrznych, pesymistyczna wizja przyszłości, poczucie osamotnienia, zubożenie, rezygnacja, nieśmiałość w kontaktach z innymi, sztuczność, nieszczerłość,

- f) normy społeczne i kulturowe - w wielu środowiskach nadal istnieje przeświadczenie o prawie rodziców do dominacji rodziców nad dziećmi, a mężczyzn nad kobietami, wciąż utrwalany jest model przebojowego i silnego mężczyzny, który jest zdobywcą a kobieta powinna być mu podległa. Wciąż istnieje przekonanie o skuteczności dyscyplinowania dzieci za pomocą kar cielesnych oraz stereotypowe przekonanie o tym, że „własne brudy należy prać we własnym domu”, „w sprawy rodziny nie należy się wtrącać”, „nie mówi się nikomu, co dzieje się w domu”.

Zjawisko przemocy w rodzinie charakteryzuje:

- a) intencjonalność - działanie sprawcy jest zamierzone i ma na celu kontrolowanie, podporządkowane sobie ofiary;
- b) dysproporcja sił - sprawca ma przewagę (fizyczną, emocjonalną, intelektualną, ekonomiczną, społeczną) nad ofiarą;
- c) naruszanie praw i dóbr osobistych - sprawca wykorzystując przewagę siły narusza podstawowe prawa ofiary np. prawo do godności lub nietykalności cielesnej;
- d) szkody i cierpienie ofiar - działanie sprawcy przynosi ofierze szkody fizyczne, psychiczne, materialne.

Przemoc najczęściej kojarzona jest z biciem, popychaniem, kopaniem, zmuszaniem człowieka do upokarzających czynności, stosowaniem broni lub gwałtem. Przemoc to także poniżanie człowieka, oczernianie go przed innymi, wyzwiska, obelgi, ranienie poczucia własnej wartości, ograniczanie swobody w sposób przekraczający normy moralne i obyczajowe.

Przemoc w rodzinie może przybierać różne formy i dokonywać się poprzez:

- a) **Przemoc fizyczna**, która jest intencjonalnym zachowaniem niosącym ryzyko uszkodzenia ciała. Przejawami przemocy fizycznej są uderzanie, szarpanie, kopanie, policzkowanie, duszenie, wykręcanie rąk, popychanie, rzucanie przedmiotami, przypalanie papierosem, plucie, napaść z użyciem broni, krępowanie lub uwięzienie, świadome stwarzanie niebezpiecznych sytuacji stanowiących zagrożenie fizyczne. Katalog form tego rodzaju przemocy nie ogranicza się do wymienionych powyżej, gdyż w praktyce spotyka się ich znacznie więcej.
- b) **Przemoc psychiczna** charakteryzuje się przymusem i groźbą, zastraszaniem, emocjonalnym wykorzystywaniem, za które uważa się oskarżanie, upokarzanie, wmawianie choroby psychicznej, poniżanie, obwinianie i manipulowanie poczuciem winy, izolowanie przez kontrolowanie lub zakaz kontaktu z innymi, zabranianie

korzystania z telefonu, samochodu, zakaz opuszczania domu, itd.

- c) **Przemoc ekonomiczna** polega na tym, że jedna z osób pozostających we wspólnym gospodarstwie domowym staje się zależna finansowo od partnera, przejawia się to poprzez ograniczanie dostępu do pieniędzy lub informacji o stanie finansowym rodziny, zmuszanie do proszenia o środki finansowe na zaspokajanie podstawowych potrzeb bytowych, wykradanie pieniędzy z budżetu domowego, niedopuszczanie współpartnera do pracy zarobkowej.
- d) **Przemoc seksualna** polega na wymuszaniu nieakceptowanych przez ofiarę zachowań, w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły fizycznej a także na groźbach użycia siły lub emocjonalnym szantażu.
- e) **Zaniedbanie = zaniechanie** ciągłe niezaspokajanie potrzeb fizycznych i emocjonalnych.

Przemoc domowa najczęściej jest procesem długotrwałym, sięgającym nawet kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy zwykle składa się z trzech następujących po sobie faz, zróżnicowanych pod względem intensywności i czasu trwania.

Wyróżnia się następujące fazy przemocy domowej:

- a) faza narastającego napięcia – jest to początek cyklu charakteryzujący się wzrostem napięcia i natężenia sytuacji konfliktowej,
- b) faza ostrej przemocy – charakteryzuje się wybuchem gniewu i wyładowaniem agresji, agresja w tej fazie może zagrażać zdrowiu i życiu ofiary, moment zakończenia aktu przemocy zależy wyłącznie od sprawcy i nie ma żadnego związku z zachowaniem ofiary,
- c) faza „miodowego miesiąca” – to okres skruchy i okazywania żalu ze strony sprawcy, w tej fazie sprawca często obiecuje, że już nigdy więcej nie skrzywdzi ofiary lub udaje, że przemoc nigdy nie miała miejsca a brak specjalistycznej pomocy w tym okresie prowadzi do ponownego rozwoju fazy narastania napięcia.

Przemoc domowa jest wskazywana jako zjawisko o dużym stopniu szkodliwości zwłaszcza dla jej ofiar. Oprócz szkód fizycznych w postaci obrażeń ciała, powoduje również szkody psychiczne, które pojawiają się z czasem i wymagają długotrwałego i profesjonalnego leczenia.

Należą do nich;

- a) zaburzenia depresyjne tj. obniżony nastrój, niska samoocena, negatywne myślenie o sobie,

- brak chęci do działania,
- b) zaburzenia lękowe – odczuwanie lęku przed podjęciem działania, odrzuceniem, krytyką,
 - c) wiktyimizacja – przyjęcie tożsamości ofiary, czyli w skutek doznawania przemocy, podejmowania nieskutecznych prób obrony siebie oraz nieumiejętnych prób pomocy z zewnątrz nabiera przekonania, że na takie zachowanie zasługuje,
 - d) uzależnienia – alkoholizm, narkomania, lekomania, hazard są dla ofiary ucieczką od bólu fizycznego i psychicznego,
 - e) zespół zaburzeń stresu pourazowego – objawia się powtórным doświadczaniem traumatycznego przeżycia poprzez wspomnienia lub powracające koszmary senne, powoduje nadpobudliwość, problemy ze snem, z zapamiętywaniem, trudności z koncentracją uwagi, drażliwość, złość, nadmierna czujność, omdlenia, unikanie rozmów na temat wydarzenia oraz miejsc i osób związanych z przykrym doświadczeniem.

Podstawowymi oddziaływaniami terapeutycznymi w pracy z ofiarami przemocy domowej powinna być praca nad:

- a) zwiększanie poczucia bezpieczeństwa,
- b) przywracanie zaufania do ludzi,
- c) nabywanie umiejętności rozpoznawania oraz wyrażania uczuć i emocji,
- d) zwiększanie poczucia własnej wartości.

3. Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie

POŁOŻENIE GMINY

Gmina Ostrów Wielkopolski położona jest w południowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie ostrowskim. Powierzchnia Gminy wynosi 207 km² i stanowi 17,9% powierzchni powiatu. Administracyjnie Gmina w dwóch rozdzielnych częściach graniczy z miastem Ostrów Wielkopolski oraz z następującymi gminami:

- od południa: z gminą Przygodzice,
- od zachodu: z gminą Sulmierzyce, Krotoszyn i Raszków,
- od północy: z gminą Pleszew i Gołuchów,
- od wschodu: z gminą Nowe Skalmierzyce i Sieroszewice.

Rysunek 1. Położenie gminy Ostrów Wielkopolski na tle powiatu ostrowskiego

Źródło: <https://www.osp.org.pl>

Sieć osadniczą gminy Ostrów Wielkopolski tworzy 35 wsi sołeckich: Będzieszyn, Biniew, Borowiec, Cegły, Chruszczyny, Czekanów, Daniszyn, Franklinów, Gorzyce Wielkie, Górzeńko, Górzno, Gutów, Karski, Kołatajew, Kwiatków, Lamki, Lewkowiec, Lewków, Lewków Osiedle, Łakociny, Mazury, Michałków, Młynów, Nowe Kamienice, Radziwiłłów, Sadowie, Słaborowice, Smardowskie Olendry, Sobótka, Szczury, Świeligów, Topola Mała, Wtórek, Wysocko Wielkie, Zacharzew.

Przez teren Gminy przebiegają liczne drogi powiatowe, droga wojewódzka nr 445 relacji Ostrów Wielkopolski-Załęcze, a także takie drogi krajowe jak:

- nr 11 Kołobrzeg-Bytom,
- nr 25 Bobolice-Ostrów Wielkopolski,
- nr 36 Ostrów Wielkopolski-Załęcze.

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Struktura demograficzna, będąca rezultatem procesów demograficznych w przeszłości, determinuje kształtowanie się zjawisk demograficznych i społecznych w przyszłości. Rozpoznanie istotnych cech, zjawisk i procesów społecznych jest także kontekstem dla weryfikacji kierunków dotychczasowych działań na rzecz rozwiązywania problemów społecznych, a co za tym idzie umożliwia wnioskowanie dotyczące wymaganych w tym zakresie zmian, zarówno w odniesieniu do skali interwencji, jak i jej rodzaju.

Liczba ludności na terenie gminy Ostrów Wielkopolski pod koniec 2019 roku wyniosła 19 147 osób (stan na 31.12.2019). Pod względem płci, niewielką przewagę miały kobiety – 50,3% (9 620 osób), a liczba mężczyzn równa była 9 527 osobom (tj. 49,7% ogółu ludności). W okresie 2017-2019 liczba mieszkańców Gminy zwiększyła się o 34 osoby (tj. o 0,2%).

Tabela 1. Liczba mieszkańców gminy Ostrów Wielkopolski z podziałem na płeć w latach 2017-2019

Wyszczególnienie	Jednostka miary	2017	2018	2019
Ogółem	Osoba	19 113	19 097	19 147
mężczyźni	Osoba	9 502	9 494	9 527
	%	49,7	49,7	49,7
kobiety	Osoba	9 611	9 603	9 620
	%	50,3	50,3	50,3

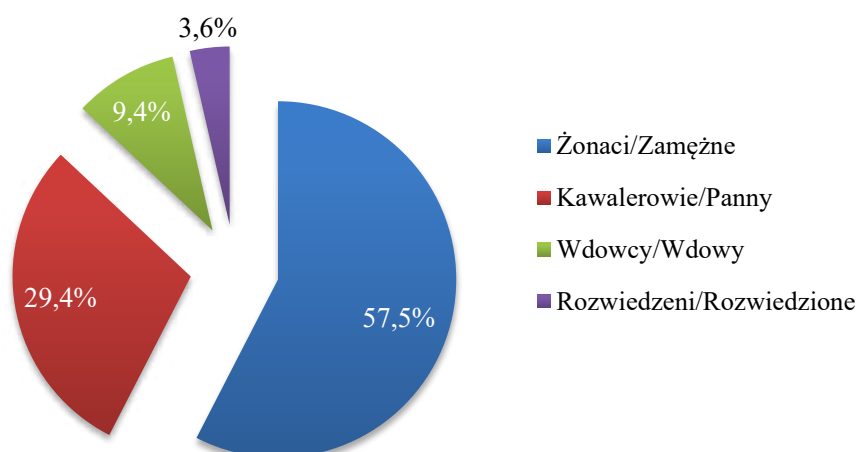
Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl>

Współczynnik feminizacji dla gminy Ostrów Wielkopolski wynosi 101, co oznacza, że na każdym 100 mężczyzn przypada 101 kobiet. Wskaźnik ten jest nieco niższy w porównaniu do wskaźnika feminizacji w województwie wielkopolskim, który kształtuje się na poziomie 106.

Mieszkańcy gminy Ostrów Wielkopolski zawarli w 2019 roku 88 małżeństw, co oznacza, że zostało zawartych 4,6 małżeństw na 1000 mieszkańców. Jest to mniejsza wartość w porównaniu do powiatu ostrowskiego (5,1) oraz województwa wielkopolskiego, gdzie wynosi ona 5,2.

Z danych znajdujących się w Narodowym Spisie Powszechnym z 2011 roku wynika, iż 29,4% mieszkańców gminy jest stanu wolnego, 57,5% żyje w małżeństwie, 3,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 9,4% stanowią wdowy/wdowcy. Stan cywilny mieszkańców obrazuje poniższy wykres.

Wykres 1. Stan cywilny mieszkańców gminy Ostrów Wielkopolski

Źródło: Narodowy Spis Powszechny 2011

Na terenie Gminy Ostrów Wielkopolski instytucją odpowiedzialną za pomoc jednostkom i rodzinom w przezwyciężaniu kryzysowych sytuacji życiowych, nie mającym możliwości ich samodzielnego pokonania jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim.

Pomocy społecznej udziela się przy łącznym spełnieniu dwóch przesłanek: wystąpienia trudnej sytuacji życiowej i niemożliwości jej samodzielnego przezwyciężenia, biorąc w szczególności pod uwagę przesłanki wynikające z art. 7 ustawy o pomocy społecznej:

- a) ubóstwa
- b) sieroctwa,
- c) bezdomności,
- d) bezrobocia,
- e) niepełnosprawności
- f) długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- g) przemocy w rodzinie,**
- h) potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- i) bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego,
- j) trudności w przystosowaniu się do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- k) alkoholizmu, narkomanii,
- l) zdarzenia losowego, i sytuacji kryzysowej,
- m) klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Rodziny mogą otrzymywać pomoc finansową i niefinansową z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych i niepieniężnych.

Świadczenia pieniężne, to: zasiłek stały, zasiłek okresowy, zasiłek celowy, specjalny zasiłek celowy,

Świadczenia niepieniężne, to: **praca socjalna**, składki na ubezpieczenie zdrowotne, składki na ubezpieczenie społeczne, pomoc rzeczowa, sprawienie pogrzebu, poradnictwo specjalistyczne, interwencja kryzysowa, schronienie, posiłek, niezbędne ubranie, usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania i w ośrodkach wsparcia, pobyt i usługi w domu pomocy społecznej.

Wobec trudnej i skomplikowanej problematyki w rodzinach dotkniętych przemocą stosuje się zintegrowaną metodykę pracy socjalnej prowadzoną w celu wywołania i wzmocnienia zmiany. Proces prowadzonej pracy socjalnej zorientowany jest na rozwiązywaniu problemów, z którymi borykają się osoby doświadczające przemocy.

Z uwagi na wielowymiarowość problematyki występującej w rodzinie dotkniętej przemocą w rodzinie, różnorodne współwystępujące dysfunkcje (uzależnienie od alkoholu, zaburzenia osobowości, rozpad rodziny), wskazane jest, aby w trakcie diagnozowania problemu zwrócić uwagę na te kwestie, które mają istotny wpływ na życie rodziny, charakter relacji w niej występujący, możliwości nawiązania komunikacji z poszczególnymi członkami rodziny i stosowania właściwych form pracy socjalnej oraz zastosowania adekwatnych do sytuacji usług, tj. profesjonalne poradnictwo, towarzyszenie w docelowym rozwiązywaniu problemu przemocy w rodzinie, korygowanie i psychoedukacja adresowane do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Na mocy ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej i edukacji prawnej od 2016 r. na terenie całej Polski zaczął działać system darmowej pomocy prawnej. W powiecie ostrowskim działają punkty, w których profesjonaliści świadczą nieodpłatną pomoc w zakresie edukacji prawnej i porad prawnych.

Zakres jaki obejmuje bezpłatna pomoc prawna to: poinformowanie osoby uprawnionej o obowiązującym stanie prawnym, o przysługujących jej uprawnieniach lub o spoczywających na niej obowiązkach, wskazanie osobie uprawnionej sposobu rozwiązania jej problemu prawnego, pomocy w sporządzeniu wymagającego wiedzy prawniczej projektu pisma w zakresie niezbędnym do udzielania pomocy, z wyłączeniem pism procesowych w postępowaniach przygotowawczym lub sądowym i pism w postępowaniu sądowo-administracyjnym, sporządzeniu projektu pisma o zwolnienie od kosztów sądowych lub ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

Udzielanie pomocy psychospołecznej i prawnej osobom i członkom rodzin, z terenu Gminy, w których występuje problem alkoholowy i narkotykowy, a w szczególności, gdy związany jest z przemocą w rodzinie zapewnia m.in. punkt konsultacyjny Stowarzyszenia „Trzeźwość” w Ostrowie Wielkopolskim przy ul Wrocławskiej 18.

W Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim zatrudnieni są także asystenci rodziny, których praca koncentruje się przede wszystkim na poszukiwaniu rozwiązań trudnych sytuacji życiowych rodzin, w których wychowują się małoletnie dzieci. Asystentura ma za zadanie podejmowanie kompleksowych działań polegających przede wszystkim na poprawie funkcjonowania rodziny, poprawianiu relacji pomiędzy jej członkami oraz nabywaniu umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów, bez użycia agresji i przemocy.

Procedura Niebieskie Karty

"Niebieska Karta" jest formularzem opisującym sytuacje, w których dochodzi do przemocy w rodzinie, która została uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 roku a także działania podejmowane na rzecz osoby poszkodowanej. Wszczęcie procedury "Niebieskie Karty" następuje w przypadku powzięcia, w toku prowadzenia czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec członków rodziny lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie. Służy dokumentowaniu faktów związanych z przemocą w danej rodzinie, ocenie zagrożenia dalszą przemocą, oraz jako dowód w sprawach sądowych.

Niebieska Karta może być wypełniona przez:

- a) funkcjonariusza policji,
- b) pracownika socjalnego,
- c) lekarza, pielęgniarkę, położną, ratownika medycznego,
- d) pedagoga szkolnego lub wychowawcę,
- e) członka gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.

Po wypełnieniu "Niebieska Karta" jest przekazywana do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. Przewodniczący może powołać grupę roboczą w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w rodzinie. Wszczynając procedurę "Niebieskie Karty" podejmuje się działania interwencyjne mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa każdej osobie, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Każda osoba poszkodowana ma prawo do pomocy w tym spisania "Niebieskiej Karty" w sytuacji gdy jest dotknięta przemocą. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą nie wymaga jej zgody.

Zespół Interdyscyplinarny

Mając na uwadze dobro rodzin z terenu gminy a nade wszystko, wspieranie rodzin w wychowywaniu dzieci w środowisku bez przemocy powołany zarządzeniem Wójta nr 64/2011 z dnia 16 sierpnia 2011 r. został Zespół Interdyscyplinarny.

W skład Zespołu Interdyscyplinarnego na terenie Gminy wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

- a) Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim,
- b) Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- c) Sądu Rejonowego w Ostrowie Wielkopolskim,
- d) Komendy Powiatowej Policji w Ostrowie Wielkopolskim,
- e) Służby zdrowia,
- f) Oświaty,

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie zespół interdyscyplinarny realizuje ustawowe zadania w szczególności przez:

- a) diagnozowanie problemu przemocy,
- b) podejmowanie w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie, które mają na celu przeciwdziałanie temu zjawisku,
- c) inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- d) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowiskach lokalnych,
- e) inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest również organizowanie pomocy w indywidualnych przypadkach, które przejąć mogą tzw. grupy robocze, działające na poziomie operacyjnym i zajmujące się organizowaniem pomocy dla konkretnej rodziny. Skład grupy roboczej określony zostaje w zależności od danego przypadku.

Ustawowymi zadaniami grup roboczych są;

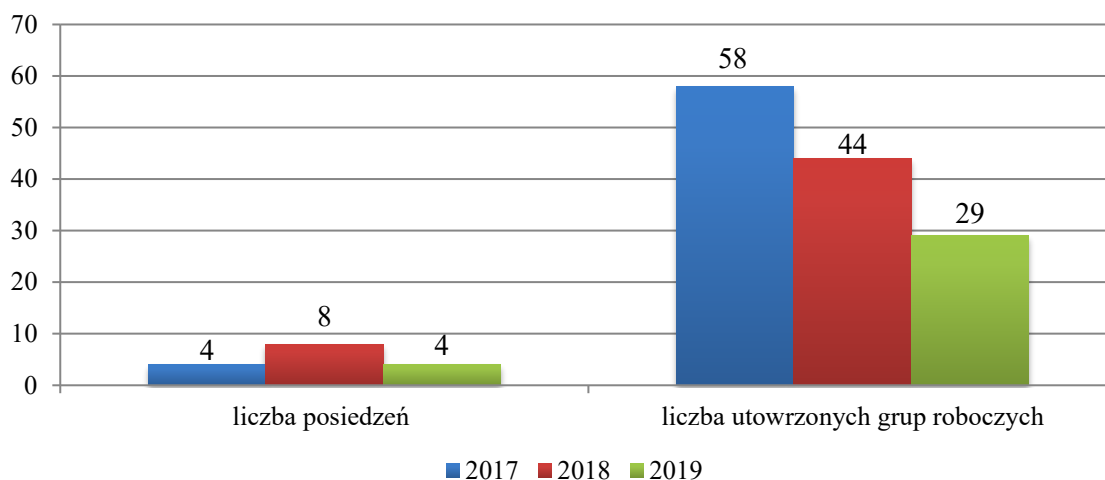
- a) opracowywanie i realizowanie planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie,
- b) monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy,

- c) dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań,

Na podstawie zestawienia statystycznego prac Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że:

W 2019 roku odbyły się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego, w 2018 roku – 8 posiedzeń, natomiast w 2017 roku – kolejne 4. W 2019 roku utworzono 29 grup roboczych, w 2018 roku – 44 grupy, natomiast w 2017 roku – 58.

Wykres 2. Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego oraz utworzonych grup roboczych w latach 2017-2019

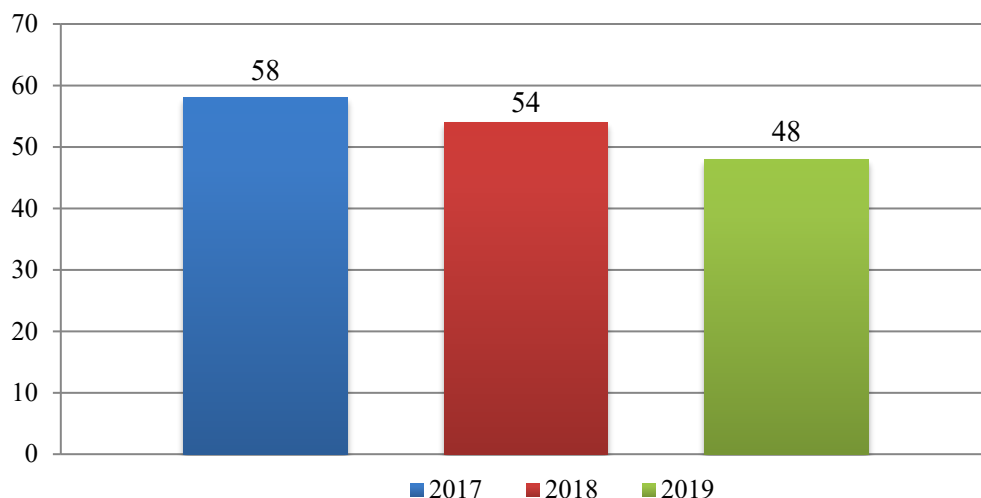
Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2019

Działania mające na celu przeciwdziałanie przemocy w rodzinie oraz ochronę ofiar tej przemocy zawarte zostały w *Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy Ostrów Wielkopolski na 2019 rok* przyjęty uchwałą Rady Gminy Nr II/22/2018 z dnia 17 grudnia 2018 roku. Celami strategicznymi Programu są:

- podnoszenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy Ostrów Wielkopolski wobec przemocy w rodzinie,
- zmniejszenie negatywnych następstw dla ofiar i świadków występowania przemocy w rodzinie,
- oddziaływanie na sprawców przemocy w rodzinie.

Wobec rodzin, w których istnieje podejrzenie występowania przemocy postępowanie prowadzą grupy robocze Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie. W 2019 roku pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego objęto 48 rodzin, w 2018 roku o 6 rodzin więcej, natomiast w 2017 roku – o 10 rodzin więcej.

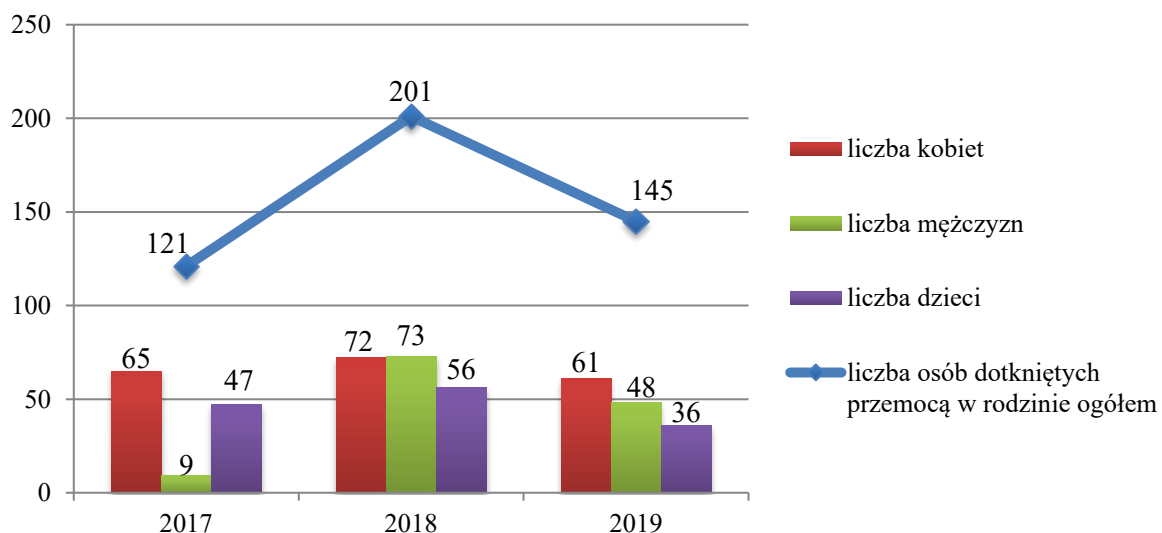
Wykres 3. Liczba rodzin objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku Zespół Interdyscyplinarny objął pomocą 145 osób dotkniętych przemocą w rodzinie, w tym 61 kobiet, 48 mężczyzn oraz 36 dzieci – to o 56 osób mniej niż w 2018 roku oraz o 24 osoby więcej niż w 2017 roku.

Wykres 4. Liczba osób dotkniętych przemocą w gminie Ostrów Wielkopolski w latach 2017-2019

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku z poradnictwa skorzystało łącznie 148 osób, w tym 7 osób z porad psychologicznych, 3 osoby z porad prawnych, natomiast najwięcej, bo aż 138 osób – z porad socjalnych. W 2018 roku z poradnictwa korzystało 145 osób i wszystkie z nich objęte były

poradami socjalnymi, natomiast w 2017 roku – 148 osób, wśród których 74 osoby korzystały z porad zawodowych i rodzinnych, a kolejne 74 osoby z porad socjalnych. Z powyższych danych wynika, iż liczba osób korzystających z poradnictwa utrzymuje się na podobnym poziomie.

Tabela 2. Liczba osób korzystających z poradnictwa w latach 2017-2019

	poradnictwo psychologiczne	poradnictwo prawne	poradnictwo socjalne	poradnictwo zawodowe i rodzinne	ogółem
2017	0	0	74	74	148
2018	0	0	145	0	145
2019	7	3	138	0	148

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2019

W 2019 roku wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” wobec 28 rodzin – w porównaniu do 2018 roku liczba ta uległa zmniejszeniu o 16 rodzin, natomiast w stosunku do 2017 roku spadła o 7 rodzin. W 2019 roku zakończono 23 postępowania oraz sporządzono 2 formularze „Niebieskich Kart - A”, 31 formularzy „Niebieskich Kart - C” oraz 31 „Niebieskich Kart - D”.

Tabela 3. Dane dotyczące procedury „Niebieska Karta” w latach 2017-2019

	2017	2018	2019
liczba rodzin wobec których wszczęto procedurę „Niebieskie Karty”	35	44	28
liczba zakończonych procedur	38	31	23
liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart - A”	0	1	2
liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart - C”	37	44	31
liczba sporządzonych formularzy „Niebieskich Kart - D”	30	44	31

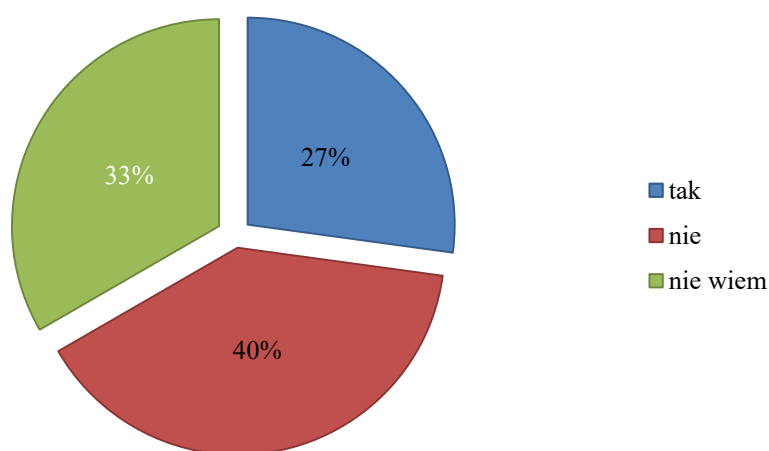
Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za lata 2017-2019

Diagnoza problemów społecznych na podstawie przeprowadzonych badań.

Poniżej przedstawione zostały najważniejsze wyniki badań w zakresie problemu przemocy w rodzinie wśród uczniów szkół z gminy Ostrów Wielkopolski oraz jego dorosłych mieszkańców.

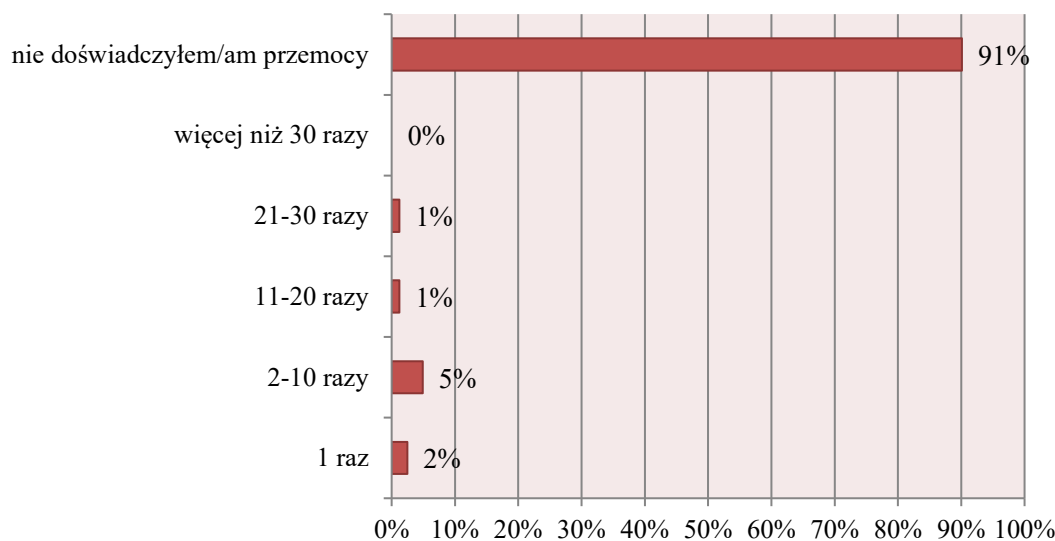
Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło aż 27% badanych, a przeczącej – 40%.

Wykres 5. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu?

Skala problemu przemocy w gminie Ostrów Wielkopolski została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w okresie ostatnich 12 miesięcy. Z zebranych danych wynika, że w ciągu ostatniego roku przemocy doznało 9% mieszkańców, wśród których 2% doświadczyło jej 1 raz, 5% - 2-10 razy, 1% - 11-20 razy, a kolejny 1% - 21-30 razy.

Wykres 6. Jak często w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy doświadczyli przemocy.

8 osób

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 7 badanych tj. 88%. Przemocy fizycznej doświadczyło 2 ankietowanych (25%), mobbingu – 2 osoby (25%), natomiast przemocy seksualnej – 1 osoba (13%).

Tabela 4. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	88%	7
przemoc fizyczna	25%	2
mobbing	25%	2
przemoc seksualna	13%	1
przemoc ekonomiczna	0%	0
zaniedbanie	0%	0
nie wiem	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Spytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że najwięcej osób doznało przemocy ze strony męża/żony (3 osoby, tj. 43%). W dalszej kolejności badani wskazali na partnera/partnerkę oraz kolegę/koleżankę z pracy (2 osoby, tj. 29%). Wybór ankietowanych jednokrotnie padł na tatę,

siostrę, brata i pracodawcę (14%).

Tabela 5. Kto stosował wobec Pana/i przemoc?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mąż/zona	43%	3
partner/partnerka	29%	2
kolega/koleżanka z pracy	29%	2
tata	14%	1
siostra	14%	1
pracodawca	14%	1
brat	14%	1
mama	0%	0
dziadkowie	0%	0
dziecko/dzieci	0%	0
nieznajomy/a	0%	0
inne osoby	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na pytanie o miejsce doświadczenia przemocy, najczęściej odpowiedzi padło na dom (6 osób, tj. 75%). W mniejszym stopniu deklarowano doznanie tego problemu w pracy (2 osoby, tj. 25%), w miejscu publicznym (1 osoba, tj. 13%) oraz na uczelni (1 osoba, tj. 13%).

Tabela 6. Gdzie doświadczył/a Pan/i przemocy?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
w domu	75%	6
w pracy	25%	2
w miejscu publicznym	13%	1
na uczelni	13%	1
inne	0%	0

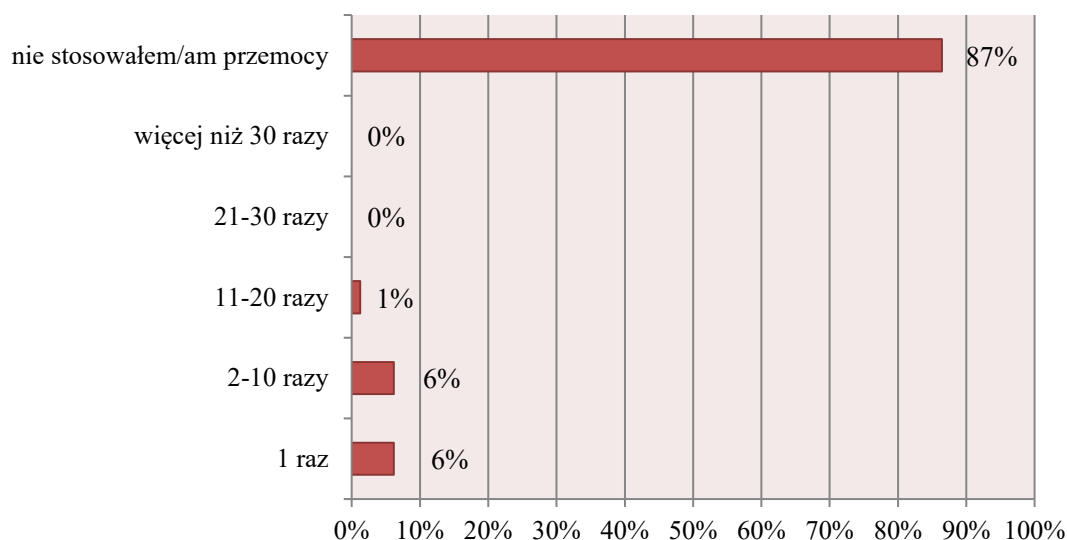
**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Na kolejne pytanie odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

81 osób

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznało się 13% mieszkańców, spośród których 6% stosowało ją 1 raz, kolejnych 6% - 2-10 razy, natomiast 1% - 11-20 razy.

Wykres 7. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i zachowania przemocowe wobec drugiej osoby?

Na kolejne pytania odpowiadali tylko ci dorośli mieszkańcy, którzy przyznali, że stosowali przemoc.

11 osób

W dalszej kolejności poprosiliśmy badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Wśród najczęstszych deklaracji znalazła się przemoc psychiczna (8 osób, tj. 73%) oraz przemoc fizyczna (7 osób, tj. 64%). Na zaniedbanie oraz przemoc seksualną wskazało po jednej osobie (9%).

Tabela 7. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	73%	8
przemoc fizyczna	64%	7
przemoc seksualna	9%	1
zaniedbanie	9%	1
przemoc ekonomiczna	0%	0
mobbing	0%	0
nie wiem	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Mieszkańcy najczęściej przyznawali się do stosowania przemocy wobec dziecka/dzieci (4 osoby, tj. 36%) oraz partnera/partnerki (3 osoby, tj. 27%). Wybór ankietowanych jednokrotnie padł na rodziców, rodzeństwo, dziadków, kolegę/koleżankę z pracy, nieznajome osoby, inne osoby oraz męża/żonę.

Tabela 8. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe?

Odpowiedź	%	Liczba odp.
dziecko/dzieci	36%	4
partner/partnerka	27%	3
Rodzice	9%	1
Rodzeństwo	9%	1
Dziadkowie	9%	1
kolega/koleżanka z pracy	9%	1
nieznajomy/a	9%	1
inne osoby	9%	1
mąż/żona	9%	1

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

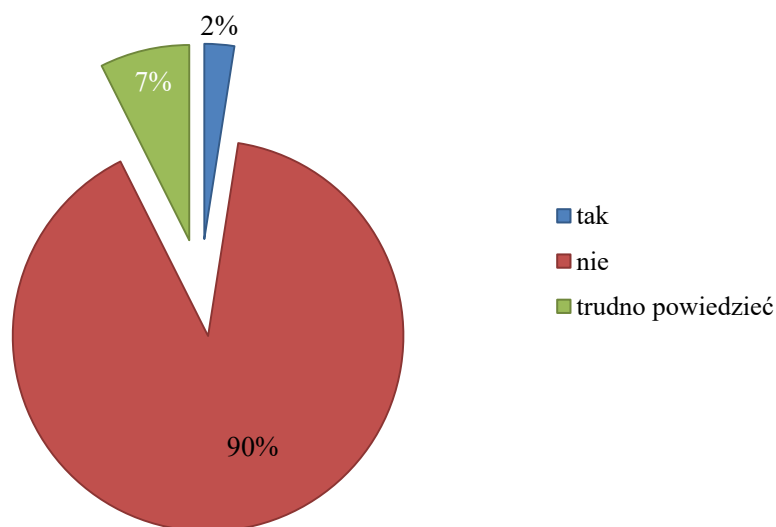
Na kolejne pytania odpowiadali wszyscy dorośli mieszkańcy.

81 osób

Odpowiedzi respondentów na następane pytanie pokazują aktualną skalę przemocy występującej wśród rodzin na terenie gminy Ostrów Wielkopolski. Jak wynika z uzyskanych danych, przemoc domowa dotyczy 2% dorosłych mieszkańców biorących udział w badaniu.

Wśród respondentów znalazły się również osoby, które miały trudność w jednoznacznym określeniu, czy w ich domu występuje ten problem – stanowiły one 7% ogółu.

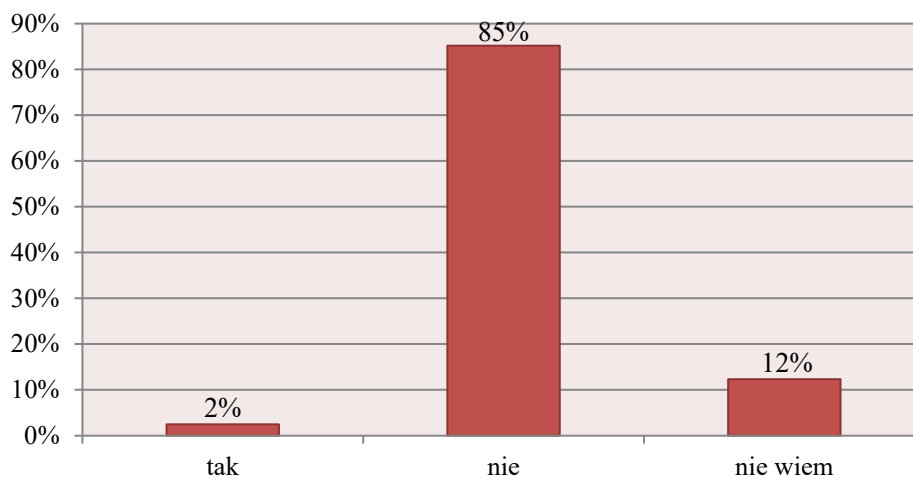
Wykres 8. Czy w Pana/i domu występuje problem przemocy?

Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje

tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kary fizyczne popiera 2% badanych, z kolei 12% stwierdziło, że nie ma na ten temat wiedzy. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 85% mieszkańców.

Wykres 9. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą?

4. Adresaci Programu

Adresatami Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie, są:

1. ofiary przemocy w rodzinie
 - a) dzieci,
 - b) współmałżonkowie lub partnerzy,
 - c) osoby w wieku senioralnym,
 - d) osoby niepełnosprawne pozostające w zależności od sprawcy,
2. sprawcy przemocy w rodzinie,
3. świadkowie przemocy w rodzinie,
4. przedstawiciele instytucji i służb zobowiązanych do udzielania pomocy w razie wystąpienia zjawiska przemocy w rodzinie,
5. społeczność lokalna.

5. Podmioty świadczące pomoc w zakresie przemocy w rodzinie dla osób z terenu Gminy Ostrów Wielkopolski.

- a) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim,
- b) Zespół Interdyscyplinarny,
- c) Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- d) Komenda Powiatowa Policji w Ostrowie Wielkopolskim,
- e) Sąd Rejonowy w Ostrowie Wielkopolskim,
- f) Prokuratura Rejonowa w Ostrowie Wielkopolskim,
- g) Placówki służby zdrowia,
- h) Placówki oświaty; szkoły prowadzone przez samorząd gminny oraz stowarzyszenia,
- i) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- j) Kościół,
- k) Organizacje pozarządowe.

6. Cele programu i ich realizacja

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach tego Programu mają służyć ochronie rodzin zagrożonych przemocą oraz poprawie sytuacji rodzin doznających przemocy.

Aby skutecznie zapobiegać problemowi przemocy i niwelować patologiczne zachowania przemocowe należy zbudować wielopoziomowy, spójny system pomocy dla rodzin uwikłanych w przemoc, którego fundamentem będzie aktywizacja zasobów lokalnych a przede wszystkim łatwiejszy dostęp do specjalistów.

Głównym celem niniejszego Programu jest ograniczanie zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Ostrów Wielkopolski, zapewnienie ochrony jej ofiarom oraz skuteczne oddziaływanie na jej sprawców.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez realizowanie poniżej wskazanych celów operacyjnych:

1) Wsparcie rodzin, w których diagnozowana jest przemoc.

Sposoby realizacji celu operacyjnego nr 1:

- a) prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami, w których diagnozowana jest przemoc,
- b) udzielanie pomocy rzeczowej i finansowej rodzinom dotkniętym przemocą przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowie Wielkopolskim,
- c) prowadzenie edukacji wśród ofiar przemocy w rodzinie w zakresie przysługujących im praw,
- d) oddziaływania korekcyjno - edukacyjne wobec sprawców przemocy w rodzinie,
- e) podejmowanie działań w celu zapewnienia pomocy, poradnictwa specjalistycznego oraz wsparcia i bezpiecznego schronienia dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.

2) Poglębianie świadomości i wrażliwości społecznej wobec zjawiska przemocy w rodzinie.

Sposoby realizacji celu operacyjnego nr 2:

- a) podnoszenie wiedzy społeczności lokalnej na temat przemocy w rodzinie poprzez przygotowanie materiałów informacyjnych tj. ulotki, plakaty, broszury i umieszczanie ich w miejscach ogólnie dostępnych,
- b) współuczestnictwo w kampaniach i programach społecznych dotyczących przemocy w rodzinie,
- c) prowadzenie wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy Ostrów Wielkopolski profilaktyki agresji i przemocy
- d) zajęcia z edukacji społecznej.

3) Poprawa skuteczności podejmowanych działań przez instytucje i organizacje działające w obszarze przeciwdziałania przemocy na terenie Gminy Ostrów Wielkopolski.

Sposoby realizacji celu operacyjnego nr 3:

- a) zintegrowanie działań w ramach przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Ostrów Wielkopolski poprzez wypracowanie aktywnej, stałej współpracy placówek oświatowych, służby zdrowia, gminnej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, sądu rejonowego, kuratorów sądowych, organizacji pozarządowych, kościoła oraz zespołu interdyscyplinarnego,
- b) kontynuowanie wizyt w rodzinach zagrożonych i dotkniętych przemocą przez pracowników socjalnych, przedstawicieli policji i kuratorów sądowych,
- c) profesjonalizacja kadr związanych z pracą w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- d) diagnozowanie, monitorowanie i reagowanie na niepokojące sytuacje mogące świadczyć o występowaniu zjawiska przemocy w rodzinie.

7. Przewidywane efekty

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024 związany jest z realizowaniem ustawowych zapisów, którego celem jest minimalizowanie skali zjawiska przemocy w rodzinie oraz jej skutków.

Program ten zakłada konieczność podejmowania aktywnych i kompleksowych działań sfokusowanych w równej mierze na przeciwdziałaniu przemocy, ochronie ofiar przemocy jak i oddziaływaniach na osoby, które przyjmują postawy agresywne i wykazują zachowania przemocowe.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 - 2024 stanowi kontynuację programu realizowanego w poprzednich latach uzupełnioną o zdobyte umiejętności i doświadczenia, których efekty będą widoczne w:

- a) zmianie postaw społeczności lokalnej,
- b) zwiększeniu społecznej wrażliwości i zaangażowaniu w problematykę dotyczącą przeciwdziałania przemocy,
- c) profilaktyce i edukacji dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie poznania skutków stosowania przemocy w rodzinie,
- d) promowaniu metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- e) poszerzaniu dostępności i skuteczności pomocy dla osób doświadczających przemocy,
- f) wzroście liczby osób zajmujących się profesjonalnie pomocą ofiarom i sprawcom przemocy.

8. Finansowanie Programu

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021 -2024 będzie finansowana ze środków budżetu Gminy Ostrów Wielkopolski, oraz środków pozyskiwanych z innych źródeł oraz środków własnych podmiotów uczestniczących w realizacji zadań Programu.

9. Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2024

Stały coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie. Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy w rodzinie, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować przypadki przemocy w rodzinie, łagodzić jej skutki a także podnosić świadomość społeczną w tym zakresie.

Program poddawany będzie ewaluacji corocznie w terminie do dnia 31 marca roku następnego poprzez prowadzenie statystyk ich analizę jakościową i ilościową a z realizacji zadań programowych sporządzane będą sprawozdania roczne wg następujących wskaźników:

- a) liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie,
- b) liczba osób objętych pracą socjalną,
- c) liczba przeprowadzonych interwencji,
- d) liczba wszczętych procedur „Niebieskie Karty”,
- e) liczba spraw zgłoszonych do GKRPA,
- f) liczba osób, które podjęły działania w oddziaływaniach korekcyjno- edukacyjnych,
- g) liczba osób w rodzinach objętych oddziaływaniami zespołu interdyscyplinarnego,
- h) liczba zakończonych procedur „Niebieskie Karty”.

10. Podsumowanie

Intencją tego programu jest dążenie do integracji i aktywizacji specjalistów i instytucji w obrębie poszczególnych jego zadań w celu skuteczniejszej i kompleksowej pomocy ofiarom z jednoczesnym, pakietem działań, adresowanych do sprawców.

Problemu przemocy w rodzinie nie rozwiąże się w wyniku jednostronnie podjętych działań, np. tylko spotkań z psychologiem lub prawnikiem czy też odseparowaniem sprawcy przemocy. Zapobieganie i zwalczanie przemocy w rodzinie powinno opierać się na:

- a) interdyscyplinarności działań instytucji zajmujących się przeciwdziałaniem i zapobieganiem problemowi przemocy,
- b) informowaniu społeczeństwa,
- c) profesjonalizmie osób pomagających,
- d) stałym podnoszeniu kwalifikacji pracowników realizujących działania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie.

W pomocy rodzinom, w których występuje przemoc, jest niezwykle istotne, aby interwencja pociągała za sobą dalsze działania; ważne jest aby odpowiednie służby i instytucje podejmowały dalsze kroki jak najszybciej, zmierzające do trwałego zatrzymania przemocy.

Jeżeli to nie nastąpi to dla osoby krzywdzącej będzie to informacja: tak może być (nic się nie dzieje dalej, nie ma konsekwencji, więc nic takiego strasznego nie zrobiłem/am). Celem pomocy w kryzysie jest rozpoznawanie najpilniejszych potrzeb rodziny (np. zdrowotnych, bytowych, prawnych, psychologicznych, itp.), pomoc w ich zaspokajaniu, oraz budowanie systemu wsparcia dla tej rodziny- zgodnie z potrzebami, w oparciu o odpowiednie służby i instytucje. Pomoc i wsparcie w przypadku przemocy w rodzinie wymaga współpracy wielu służb i specjalistów.